

כנס ראמ"ה 2013

תקציר ההרצאה: הערכה לשם למידה (הל"ל): שיטה והלך רוח

פרופ' מנוחה בירנבוים, אוניברסיטת תל-אביב

בהרצאה תוצג שיטת הערכה המכונה הל"ל (הערכה לשם למידה - Assessment for Learning), שנועדה לחשוף את הבנות הלומדים במהלך הוראת יחידת לימוד על מנת לסייע בקידומן (בשונה מהערכה המתקיימת בסיום הוראת היחידה, שנועדה בעיקר למתן ציונים). בהרצאה יוצגו הגדרות של הל"ל, יובהרו העקרונות עליהן היא מבוססת ויפורטו מהלכי הפעולה (שלבים במעגל הל"ל) הן בהערכה מתוכננת מראש (הערכה פורמאלית) והן בהערכה תוך כדי השיעור (הערכה בלתי פורמאלית).

בנוסף, נתייחס ללמידה הארגונית הבית ספרית כגורם שעשוי לסייע ליישום מוצלח של הל"ל. בהקשר זה, נעמוד על הדמיון בין מהלכי הל"ל בכיתה למהלכי הל"ל בלמידת המורים (באופן חקירתם את הפרקטיקה שלהם) במסגרת קהילת הלמידה המקצועית ונעמוד על הדמיון שבין תרבות הלמידה בכיתה לבין תרבות הלמידה בקהילת המורים.

בהמשך, נצביע על בעייתיות שהתגלתה ביישום הרווח של הל"ל בבתי ספר בארץ ובעולם ונסביר מהו הלך הרוח (mindset) החיוני ליישום מוצלח של הל"ל; נציג שבעה מאפיינים של הלך רוח זה ונמחישם באמצעות ציטוטים מראיונות שערכנו עם מורים, תלמידים ומנהלים מבתי ספר בהם ניכר הלך רוח כזה. תוך כך, נתייחס לתרבות ההערכה הבית ספרית כמערכת מורכבת בה מקננות שתי תת-מערכות מורכבות מבוססות הערכה - למידת התלמידים בכיתה ולמידת המורים בקהילה המקצועית - שיחסי הגומלין ביניהן מהווים מצע לצמיחתו של הלך רוח זה.